

Sygn. akt IV Ka 574/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2013 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Sławomir Gosławski (spr.)

Sędziowie SO Krzysztof Gąsior

SO Tomasz Ignaczak

Protokolant Dagmara Szczepanik

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Janusza Omyły

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2013 roku

sprawy **S. W.**

oskarżonego z art.190§1 kk w zw. z art.12 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 25 lipca 2013 roku sygn. akt VII K 183/13

na podstawie art.437§1 i 2 kpk, art.438 pkt 4 kpk, art.635 kpk, art.627 kpk, art.624§1 kpk, art.10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 49 poz. 223 z 1983 roku z późniejszymi zmianami)

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w miejsce orzeczonej kary grzywny na podstawie art.190§1 kk wymierza S. W. karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

na podstawie art.69§1 i 2 kk, art.70§1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza oskarżonemu na okres próby 3 (trzech) lat;

na podstawie art.71§1 kk, art.72§1 pkt 7a kk:

- orzeka od oskarżonego 50 (pięćdziesiąt) stawek dziennych grzywny określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 (dwadzieścia) złotych;***
- zobowiązuje oskarżonego do powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzoną B. J. (1) oraz zbliżania się do niej na odległość mniejszą niż 10 (dziesięć) metrów;***

w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata W. P. – Kancelaria Adwokacka w P.kwotę 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

zasądza od oskarżonego S. W. kwotę 220 (dwieście dwadzieścia) złotych opłaty za obie instancje i zwalnia oskarżonego od wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt IV Ka 574/13

UZASADNIENIE

S. W. został oskarżony o to, że:

w okresie czasu od października 2011 roku do października 2012 roku w P. w okolicy ul. (...), działając w krótkich odstępach czasu, groził pozbawieniem życia i dokonaniem uszczerbku na zdrowiu B. J. (2), przy czym groźby te wzbudziły u pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, że będą spełnione,

tj. o czyn z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 12 kk.

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim w VII Wydziale Karnym wyrokiem z dnia 25 lipca 2013 roku:

1. uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 190 § 1 kk wymierzył mu karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych, przyjmując wartość jednej stawki na kwotę 30 złotych;

2. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 90 złotych tytułem zwrotu poniesionych wydatków oraz kwotę 150 złotych tytułem opłaty.

Wyrok ten - w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego – zaskarżył prokurator.

Wyrokowi zarzucił:

- rażącą niewspółmierność orzeczonej kary polegającą na orzeczeniu kary grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 30 złotych wynikającą z niedostatecznego uwzględnienia okoliczności obciążających oskarżonego, takich jak: uprzedniej wielokrotnej karalności oskarżonego, rocznego czasokresu zarzucanego oskarżonemu przestępstwa, co skutkuje uznaniem, iż orzeczona kara grzywny w zaskarżonym wyroku, nie spełni dyrektyw prewencji indywidualnej i generalnej, określonych normami prawa karnego materialnego.

W konkluzji wniósł o zmianę wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonego kary 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Na wstępie należy podnieść, iż sąd I instancji prawidłowo ustalił sprawstwo oskarżonego, które w skardze apelacyjnej nie jest kwestionowane; nie musi być więc przedmiotem szczegółowych rozważań sądu okręgowego. Ponadto do czynu przypisanego oskarżonemu sąd ten zastosował właściwą kwalifikację prawną.

Zarzut rażącej niewspółmierności kary jako zarzut z kategorii ocen można zasadnie podnosić, gdy kara (zastosowana reakcja karna), jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy – innymi słowy, gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą.

Zaostrzenie rodzaju (wysokości) orzeczonej kary (reakcji karnej) mogłaby w wyniku postępowania odwoławczego nastąpić jedynie wówczas, gdyby kara ta jawiła się jako „rażąco niewspółmierna”. Owa niewspółmierność w ustawie została poprzedzona określeniem „rażąca”, co wyraźnie zaostrza kryterium zmiany wyroku z powodu czwartej

podstawy odwoławczej. Określenie „rażąca” należy bowiem odczytywać dosłownie i jednoznacznie jako cechę kary, która istotnie przez swą niewspółmierność razi (oślepia).

Rażąca niewspółmierność kary zachodzić może tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności mających zasadniczy wpływ na jego wymiar można by przyjąć, że zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej a karą wymierzoną w I instancji.

Ma rację prokurator podnosząc, iż z uwagi na okoliczności przedmiotowego czynu i osobę sprawcy orzeczona kara grzywny jest reakcją karną rażąco łagodną. Należy bowiem uwzględnić, iż:

- oskarżony był już wielokrotnie karany, co wskazuje, iż jest osobą zdemoralizowaną, nie wyciągającą wniosków z poprzednich skazań dla korekty swojego zachowania w kierunku przestrzegania porządku prawnego;
- okoliczności popełnienia przypisanego mu czynu ciągłego (zachowania jawne, prowokacyjne, nieustępliwe, uporczywe, rozciągnięte w czasie, powtarzające się, nękające pokrzywdzoną i zakłócające jej normalne funkcjonowanie, zaniżające własną samoocenę) świadczą o lekceważącym stosunku sprawcy do porządku prawnego, w szczególności do godności pokrzywdzonej, wyrażającym się w zadawaniu jej cierpień moralnych i zastraszaniu.

Dlatego orzeczenie przez sąd rejonowy w zaskarżonym wyroku wobec oskarżonego tylko kary grzywny (50 stawek dziennych po 30 złotych stawka) należy uznać – jak podniósł to skarżący – za rażąco łagodną reakcją karną; w sprawie bowiem przeważają zdecydowanie okoliczności obciążające, które jednoznacznie przemawiają za surowszym ukształtowaniem kary. Pokrzywdzona ma prawo do życia w wolności, ochrony poczucia bezpieczeństwa, zabezpieczenia przed szykanami i napastliwością innych osób. Organy wymiaru sprawiedliwości nie mogą pobłażać tego typu zachowaniom i sprzyjać zuchwałości sprawcy poprzez swoją poprzez zbyt łagodną reakcją karną, która nie jest w stanie zapobiec powrotowi do tego rodzaju przestępstwa. Kara grzywny przez swoją jednorazowość i brak możliwości oddziaływania na postawy sprawcy w dłuższym przedziale czasu nie osiągnie wobec oskarżonego celów w zakresie prewencji indywidualnej; ponadto – jak słusznie zauważył skarżący – nie oddaje ona znacznego stopnia społecznej szkodliwości i wagi tego czynu. Dlatego sąd odwoławczy podzielił zarzuty prokuratora, iż sprawca wymaga zaostrzenia reakcji karnej, w tym poprzez wymierzenie mu kary surowszego rodzaju, to jest kary pozbawienia wolności; jednakże zdaniem sądu II instancji wyrazem łagodniejszego potraktowania oskarżonego - przy zmianie dokonanej na jego niekorzyść - będzie warunkowe zawieszeniu wykonania tej kary.

W konsekwencji należy stwierdzić, iż prawidłowo ustalone przez sąd I instancji okoliczności obciążające mają takie znaczenie gatunkowe, których orzeczona kara grzywny nie uwzględnia w dostatecznym stopniu.

Z tych względów sąd okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w miejsce orzeczonej kary grzywny na podstawie art. 190 § 1 kk wymierzył S. W. karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd uznał, iż dopiero tego rodzaju kara, orzeczona w tej wysokości jest adekwatna do wagi czynu, sylwetki sprawcy i będzie na niego oddziaływać wychowawczo i zapobiegawczo;
- sąd okręgowy uznał ostatecznie, iż powyższe cele mogą być osiągnięte bez wykonania kary obecnie. Dlatego warunkowo zawiesił oskarżonemu wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby lat 3; jednakże warunkiem zastosowania środka probacyjnego było nałożenie na sprawcę dodatkowych obowiązków, które z jednej strony będą na niego wpływać wychowawczo, z drugiej -

zapewnią realizację dodatkowego celu warunkowego zawieszenia wykonania kary – zapobieżenia popełnienia ponownie przestępstwa. W rezultacie zobowiązał oskarżonego w okresie próby do powstrzymania się od kontaktów z pokrzywdzoną B. J. (1) oraz zbliżania się do niej na odległość mniejszą niż 10 metrów. Inkryminowany czyn ciągle wynika z nieracjonalnie nieprzyjaznego nastawienia oskarżonego do pokrzywdzonej i ma charakter konfliktu personalnego. Zakazanie oskarżonemu styczności i kontaktów z pokrzywdzoną (pod rygorem zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności) może zapobiec kontynuowaniu tego rodzaju karygodnych zachowań w przyszłości;

- wzmacniając realne dolegliwości kary z punktu widzenia konieczności osiągnięcia celów wychowawczych i zapobiegawczych – sąd okręgowy zawieszając wykonanie kary pozbawienia wolności orzekł w stosunku do oskarżonego 50 stawek dziennych grzywny określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych. Oskarżony uzyskuje dochody z pracy dorywczej (około 1200 złotych miesięcznie) i ma realną możliwość spłaty tej kary (choćby ratalnie), ewentualnie w razie pogorszenia warunków materialnych wykonania jej zastępczej postaci – pracy społecznie użytecznej.

Sąd okręgowy uznał, iż nowe rozstrzygnięcia zawarte w wyroku tworzą spójną reakcję karną pozwalającą na osiągnięcie wobec oskarżonego celów w zakresie prewencji indywidualnej i generalnej. W tym przypadku nie tyle wysokość kary, a jej postać ma decydujące znaczenie, zwłaszcza dla realizacji funkcji wychowawczych i zapobiegawczych wobec sprawcy. Oskarżony musi zdawać sobie sprawę, iż za każde kolejne przestępstwo grozi mu adekwatna reakcja karna, a w realiach jego uprzedniej karalności nie może już liczyć na dalszą pobłażliwość. Jego zachowanie w okresie próby będzie podlegało kontroli; nieprzestrzeganie warunków probacyjnych, bądź inne rażące naruszenia porządku prawnego będzie świadczyło o braku trafności postawionej wobec niego prognozy kryminologicznej i skutkowało zarządzeniem wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności.

Na zakończenie trzeba zaznaczyć, iż powyższe oceny i wnioski sądu odwoławczego, oparte na ustaleniach sądu I instancji, zawartych w części dyspozytywnej i motywacyjnej wyroku, nie stanowią zmiany ustaleń faktycznych w rozumieniu art. 454 § 2 kpk, co nie sprzeciwiało się zaostrzeniu kary pozbawienia wolności w instancji odwoławczej.

Dlatego sąd okręgowy orzekł, jak w sentencji; na podstawie przepisów powołanych w wyroku zasądził od oskarżonego 220 złotych opłaty za obie instancje, w pozostałej części – mając na uwadze jego sytuację materialną i obciążenia finansowe już wynikające z tego postępowania – zwolnił go od wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.